ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

a children's magazine

РІК XXI СІЧЕНЬ 1974 Ч. I. (233)

СПІВРОБІТНИКАМ, ЧИТАЧАМ, ПРИХИЛЬНИКАМ
І ЖЕРТВОДАВЦЯМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
й
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
б а ж а є
РЕДАКЦІЯ „ВЕСЕЛКИ"

РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ „ВЕСЕЛЦІ" З БРАЗИЛІЇ

Бачите ці русалки над водопадом? Це дівчатка Суботньої Школи в Прудентополісі, Бразилія, які посилають різдвяний привіт „Веселці". Щиро дякуємо за привіт й бажаємо бразилійським школярам успіхів у науці і всего добра у Новому Році! — Р е д а к ц і я.

Від нашої бувшої передплатниці й читачки Анни К р е х о в е ц ь, що живе в Оклянді, Нова Зеляндія отримали ми такого прощального листа: Дорога „Веселко!" Щиро дякую за гарний журнал, що був довгий час моїм добрим другом і дорадником. З „Веселки" я багато навчилася. Найбільше сподобалася мені „Гоца Драла", навіть дещо вивчила напам'ять.

Тепер хочу попрощатися з „Веселкою", бо я вже виросла й стала юначкою. Шкода, що в Оклянді не буде вже більше „Веселки".

Як буду в Америці, відвідаю видавництво й редакцію. — Привіт!

Відповідь Р е д а к ц і ї: Дорога Аню! Жаль нам, що ми втратили в Твоїй особі пильну читачку. Одночасно тішимося, що Ти багато навчилася з „Веселки" й що журнал допоміг Тобі вирости на браву юначку.

Якщо знаєш батьків, які мають малих дітей, заохоти їх передплатити наш журнал, щоб „Веселка" надалі звеселяла українську дітвору в Новій Зеляндії.

Бажаємо Тобі гарних успіхів у юнацькому житті!

Леся К о з а к з Торонта, Канада прислала нам від себе й від усіх дітей школи ім. Михайла Грушевського різдвяний привіт. Вона пише: Дорога „Веселко!" Ми всі бажаємо працівникам журналу „Веселка" Веселих Свят і Щасливого Нового Року!

Відповідь Р е д а к ц і ї: Дорога Лесю й Ви школярі! Дякуємо за привіт і за передплати. Бажаємо Вам усім гарних успіхів в науці!

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колеґія. Річна передплата становить у ЗСА — 5.00 долярів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 4.00 доляри. Ціна окремого числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 — центів.

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Обкладинка роботи Романа Завадовича, мол.

Published monthly, except June to September Bi monthly
at Jersey City, New Jersey
81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303
Subscription $5.00 per year. UNA members $4.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Галина Мазепа — Ісусик у яслах

Роман ЗАВАДОВИЧ — *Оформлення: Михайло ДМИТРЕНКО*

Ходить Колядка...

Небо у зорях, ясна погода,
Ходить Колядка, біла княгиня:
— Ой, чи є дома чесний господар,
Чесний господар та й господиня?

— Дома, не дома — в чистому полі,
Скелю лупають, тешуть там камінь,
Церкву будують: три в ній престоли,
Троє в ній вікон, три у ній бані.

Перше віконце — яснеє сонце,
Буде сіяти, буде горіти,
Щоб виростали, добрими стали,
Мудрими стали нашії діти.

Друге віконце — місяць у повні
З неба проміння чарами сіє,
Щоб виростали силою повні,
Чисті душею діти малії.

Третє віконце — зірка таємна,
Вистелить сяйвом срібну дорогу,
Щоб нею діти до Вифлеєму
Йшли поклонитись вічному Богу.

Ходить Колядка, біла княгиня,
Дзвонить піснями зоряний шлях:
— Ой, добрий вечір вашій родині!
Славен Господь наш на небесах!

З НОВИМ РОКОМ „ВЕСЕЛКА" БАЖАЄ

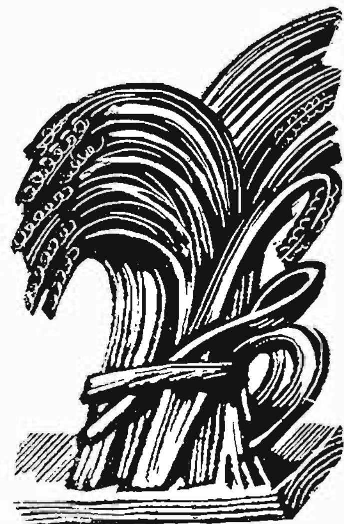
З Новим Роком, любі діти,
Хай вам доля сонцем світить,
Хай достаток і гаразд
Цілий рік гостює в вас!

Я, сестриця ваша мила,
Вам бажаю щастя й сили,
Щоб здорові ви росли,
Добрі й чесні все були;

Щоб раділи дома вами
Ваші рідні, тато, мама,
Щоб до церкви все ви йшли,
Вірні Богові були;

В школі щоб училась гладко
Без усякого припадку,
Щоб в науці повсякчас
Вчителі хвалили вас;

Щоб книжок не забували
І „Веселку" все читали,
Щоб від неї дітвора
Вчилась правди і добра.

Роман ЗАВАДОВИЧ

Ілюстрація Мирона ЛЕВИЦЬКОГО

У РІЗДВЯНІ БІЛІ СВЯТА

У Різдвяні білі свята,
В чарівні різдвяні дні
Йдем Ісуса привітати
В вифлеємській стороні.

Він не в теремі блискучім
Не в палаті осяйній,
А на сіні на пахучім
У пастушім курені.

Над вертепом перли-зорі
Опромінюють пітьму
Й ангелята у покорі
Прислуговують Йому.

Постававши на колiна,
Ми співаєм коляду,
Величаєм Бога-Сина
Й Божу Матір молоду.

І від предківського Краю
Української землі
Ми в дарунок їм
складаєм
Наші серденька малі.

Галина Мазепа — Ісусик у яслах

КУТОК ЮНИХ АВТОРІВ

ТИХО ПАДАЄ СНІГ

За вікнами вітер —
Стою при вікні,
У хаті привітно
І тепло мені.

Дивлюсь у віконце:
Сніжинки-зірки
Мов килим вкривають
Ліси і хатки.

Я чую колядку,
Дзіночки і сміх!
Танцюють сніжинки
І падає сніг.

Різдво нам приносить
Багато утіх!
У хаті ялинка
Під хатою сніг.

Ісусик маленький
Нас любить усіх...
Так тепло в серденьку,
Хоч падає сніг.

Даруся Кузьма
6-та кляса

Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації Юрія КОЗАКА*

ДО ВИФЛЕЄМУ

(Різдвяна сценічна картина*)

Відслона

(У синьому нігному світлі видно роздоріжжя край молодого смерекового лісу. Серед звуків далекої колядки — може бути хор або інструментальна музика — злинає з висоти ангелик із палицкою, що має на кінці малу блискугу зірку).

АНГЕЛИК:

В вифлеємській стороні,
У пастушім курені,
В тихім сяйві зір-жарин
Народився Божий Син,
Народивсь маленький цар,
Всього світу володар.
Тож до нього звідусюди
Поспішають добрі люди,
Поспішають безупину
До містечка Вифлеєму.

(Ангелик торкається палицкою ялинки, і деревце враз спалахує кольоровим сяйвом. Біля ялинки видно дороговказ із таблицкою й написом: „До Вифлеєму". Ангелик зникає, а за хвилину на дерев'янім конику (голова й дрюгок) в'їжджає герцююги козак Мамай).

КОЗАК МАМАЙ:

Я собі козак Мамай,
Все бадьорий, все веселий —
Піді мною кінь Скакай
Скаче, мов на каруселі.

Мушу, мушу я на нім
Прискакати в Вифлеєм!
(Читає таблицку на дороговказі).
Добре, що знайшов стежину
Просто аж до Вифлеєму!
Тут хвилиночку спочину
І гайда у Вифлеєм!

(Відходить під ялинки. Тим гасом на роздоріжжя повагом входять три мудреці).

ПЕРШИЙ МУДРЕЦЬ:

Я мудрець-книголюб,
Є нас трьоє — Мудрий Клюб,
Мудреців усіх звичаєм
Астрономію вивчаєм,
Поміж зір шляхів шукаєм
У далекий Вифлеєм,
Де вродився Божий Син.

ДРУГИЙ І ТРЕТІЙ МУДРЕЦІ:

(Показують на небо).
Видно зірку серед неба —
Більш нічого нам не треба!

***) Може бути використана в ляльковім театрику.**

(Мудреці відходять у задню гастину сцени. Входить пастушок з торбинкою герез плеге і з вербовим прутом; біля пастушка песик).

ПАСТУШОК:

Я маленький пастушок,
Маю довгий патичок,
Підпасаю гороб'ят,
Що на дереві сидять,
І хвостатих вивірок,
Що заходять у садок.
Помічник мій — пес Явтух,
От такий то я пастух!
Ні у Рим, ні у Крим —
Просто йду у Вифлеєм.

(Пастушок відходить у глибину сцени. На сцену входить школярка)

ШКОЛЯРКА:

Я школярочка мала,
Йду з торбинкою з села,
А в торбинці рукавички
Із м'якенької волічки.
Я школярочка мала,
Дармувать не маю звички:
Для Ісусика сплела
Ці тепленькі рукавички.

(Показує рукавигки й відходить у глибину сцени. На сцену входить бурсак).

БУРСАК:

Бурсачок я, школяр,
Називаюсь Каламар,
В мене торба книжечок,
З образками казочок.
З власної охоти й волі
Я учуся в Рідній Школі,
Географії учусь,
Мандрувати не боюсь.
Он, якісь там бачу люди —
Безпечніше разом буде!

(Бурсак відходить під ялинки, тим гасом на перед сцени, закриваюгись смерековою гілкою, крадеться гортик).

ЧОРТИК:

Чортик я собі, хлопчище,
Що на всі порядки свище:
Хто учитися не хоче,
Поза школу йде охоче,

Папіроси рад курити
Чи сусідам вікна бити —
Отаких усіх створінь
Я приймаю в свій курінь.
Шлях для них не в Вифлеєм,
А до пекла — просто в дим!
Хі - хі - хі!

(Зривається вітер, зловіщо свище-завиває, метає сніжинками. Чортик знов закривається галузкою і присідає збоку під ялинкою. На сцену входить патлатий Ірод).

ІРОД:

Я цар Ірод-Іродище
В Вифлеєм спішу чимшвидше,
Солоденько промовляю,
Ніж *(показує)* **за поясом ховаю.**

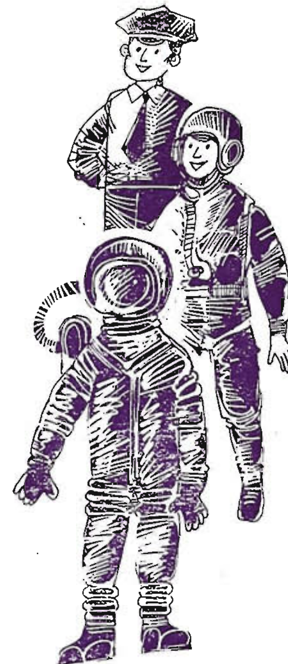
Нащо другого царя,
Чи ж отут царем не я?

Мудрецям скажу оцим,
Хай ведуть у Вифлеєм.

(Тим часом усі дійові особи, що досі стояли ззаду або збоку, виступають лавою наперед)

ВСІ:

Всі хотіли б ми дізнатись,
Як і чим би нам дістатись
Ні до Риму, ні до Криму,
А лише до Вифлеєму.

ВОДІЙ АВТОБУСА:

(надходить).
Я автобуса водій,
Повезу вас всіх якстій!

ЛІТУН:

(спускається на парашуті).
Я літун, там *(показує)* **мій літак,**
Повезу вас всіх отак:
Фю - у - у - у!..
(Рухом руки наслідує лет літака).

АСТРОНАВТ:

(у скафандрі з ракетою під пахою).
Я відважний астронавт,
Голова не в тім'я бита —
Ані літаків, ні авт
Не стидається ракета,
Бо не знає, що то стрим —
Раз-два-три — вже й Вифлеєм!

ДРУГИЙ МУДРЕЦЬ:

В мене рада ось така
І для діда й юнака:
Молоді, ось вам ракета!
Трохи старшим треба джета!
А старенькі — вибачайте! —
До автобуса сідайте!

(Подорожні на всі строни розходяться, кому що призначено. Зосталися Ірод і гортик).

І Р О Д:

(біжить за тими, що відходять, потім зупиняється).

Постривайте, добрі люди,
Ірода не залишіть,
Як в ракеті тісно буде,,
На осла хоч посадіть!

(Чути гудіння моторів автобуса, літака й ракети, що віддалюються).

ЧОРТИК:

Не журися, царю! Цить!
Бачиш — відьма он летить.
Як крутну хвостом отим,
Враз тут буде на землі,
Нас посадить на мітлі
І гайда у Вифлеєм !
(Крутить хвостом).
Відьмо-тітко, не барись,
Чимскоріше приземлись!

(Відьма злітає згори на мітлі, Ірод і горт сідають позаду неї, відьма підіймається в повітря. Під вагою держак мітли з тріскотом переломлюється, вони утрьох падають униз і зникають під землею. По хвилині з-за дерев виходить ангелик).

АНГЕЛИК:

Із Різдвом, великим святом,
Хочу всіх вас привітати:
Ось настала вже пора
Добрим — луччими ще стати,
Злим — вернутись до добра.
Хай в нас іродів не буде,
Чортики хай щезнуть злі,
Чесними хай стануть люди
І великі і малі!
Христос народився!

(При урочистих звуках коляди спускається заслона).

СВІТ МОВ КАЗКА

Вчора ліс ховавсь у мряку,
А вночі мороз дихнув,
Кожну квіточку, гілляку
Ніжно сріблом обгорнув.

Морозеньку-чарівничку,
Замінив ти в казку світ —
Хоч щипнеш не раз і в личко,
Діти шлють тобі привіт!

В лісі блиснуло, засяло —
Іней іскрами заграв,
Вийшло сонце, засміялось —
Зайчик з дива дибки став.

Гляньте, ось виходить з бору
Біла Краля Зимова,
Гарна-гарна, хоч сувора —
В неї сукня льодова.
А на сукні ті узори,
Що їх видно на шибках —
Із серпанку кануть зорі,
Сяють персні на руках.

З нею йдуть її дворяни,
Йдуть ведмеді і вовки,
Скачуть зайчики між пнями,
Тихі сарни і цапки.

Світ, як диво — світ, мов казка —
Світ, неначе срібні сни —
А під листям спить комашка,
Спить, чекає до весни.

Ролянник

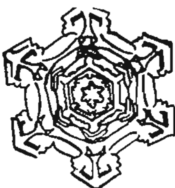
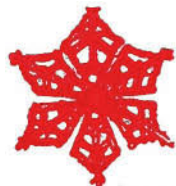
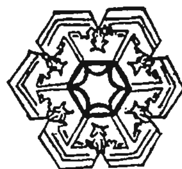
КУТОК ЮНИХ ТАЛАНТІВ

ЗИМА

Іде сніжок безперестанку,
Іде вночі і аж до ранку.
Уже річки позамерзали,
Чудові квіти повмирали.

Ось темна ніч накрила поле,
Уся земля давно вже спить,
А в яслах в бідному вертепі,
Мале Дитя Ісус лежить.

Галя Марійчук
6-та кляса

СТОРІНКИ СЛАВИ

Леся ХРАПЛИВА

22 СІЧНЯ

(Із збірки „І с к р и")

Нам сестричка нині розказала,
Що давно колись (я добре знаю!)
У зимовий ранок засіяло
Сонце волі у моєму Краю!

Вийшли люди перед храм Софії,
Де колись лунала княжа слава,
Хтось сказав „Сповнились наші мрії!
Україна вільна вже держава!"

Хтось сказав — і всі почули люди,
З Києва – аж ген поза Карпати:
Україна є, була і буде!
Вже її нікому не зламати!

Нам сестричка розказала нині,
І сама я це вже добре знаю:
Знов прийде велика ця хвилина
В українському моєму Краю.

Як тоді — зійдуться люди,
Пролунають знов слова палкії,
Запанує наша воля всюди
І заграє грімко дзвін Софії!

Софійський собор у Києві. На його площі проголошено незалежність і соборність Української Держави 22-го січня 1918 і 1919 рр.

Наталя ЛІВИЦЬКА-ХОЛОДНА

РОЗПОВІДЬ ПРО КРУТИ

— А всеж воно добре, що ми ходимо на українознавство, — обізвався Юрко, — от і не знали б про Крути. А сьогодні нам про них розказав учитель.

— А мені ще й татко розповів про крутянський бій. Татко жив тоді в Києві, — похвалився Богдан.

— Про Крути найбільше знає дядько Євген, — відізвався з їдальні Богданів батько. — Він вам багато розповів би, але йому тяжко згадувати про те, бо його рідний брат загинув під Крутами.

Дядько Євген був приятелем Богданового батька з юнацьких років, саме тепер приїхав з Европи і поселився у домі батьків Богдана.

Діти ввійшли до їдальні і обступили дядька. Мала Мартуся принесла стільчик від телевізії і примостилась біля дядькових ніг. Всі заглядали йому в очі, сподіваючись оповідання.

— Мені тоді було тільки дванадцять літ, — задумливо, ніби згадуючи, почав дядько Євген, — а то, мабуть, не було б мене тут серед вас, бо й я загинув би під Крутами. А так я був ще малий, сидів вдома і не знав, що на північ, назустріч большевикам, які сунули війною на Україну, їде курінь молоді, щоб заступити ворогові дорогу на Київ. Була то справді молодь, бо тільки студенти університету й старші учні гімназії. Але всі вони понад усе на світі любили Україну й молоду Українську Народну Республіку. Ту любов розбудив у їхніх серцях великий український патріот — Симон Петлюра. Всі вони буле мало знайомі з військовою справою. І зброї мали небагато. Але запал їх був великий, і з ним вони виступили до бою проти страшного, добре озброєного московського війська. Вони зустріли большевиків на стації Крути, і там розгорівся бій. Слідом за студентським куренем українська влада вислала справжнє військо, але поки воно доїхало до стації Крути, юнаки з студентського куреня билися вже з ворогом. Бій ішов рукопаш, бо в юнаків було мало набоїв. Українські військові відділи, що над'їхали на допомогу, з жахом побачили, що не можуть стріляти з своїх гармат, бо юнаки перемішались з ворогами і була небезпека, що гарматні набої битимуть по своїх.

— Молодь, що залишилася в Києві, — продовжував свою розповідь дядько Євген, — чекала з напруженням і хвилюванням вісток із фронту. Одного разу ми сиділи в кімнаті сумні й пригнічені, бо вже було відомо, що большевики підсуваються під Київ. Було нас кілька хлопців і дівчат і кожний мав когось близького в студентському курені. Раптом двері до кімнати розчинились і на порозі з'явився наш старший товариш Ігор, який

теж брав участь в бою під Крутами. Він був блідий, його уніформа була брудна й подерта. Якийсь час він мовчки дивився на нас, спершись на одвірок. Потім увійшов до кімнати, сів на стілець і сховав обличчя в долонях. Ми мовчали, зворушені його виглядом.

Дядько Євген спинився на хвилину.

— Що ж вам казати далі, діти? Майже всі ті, що поїхали з студентським куренем, загинули. Всіх їх покололи багнетами московські матроси. А потім, коли українське військо знову відібрало стацію Крути від большевиків, тіла поляглих студентів привезли до Києва і урочисто поховали. Поховали їх як героїв і пам'ять про них не загине серед українського народу ніколи.

Маленька Мартуся дивилася на дядька Євгена великими переляканими очима і врешті тихо спитала:

— А ви знайшли тіло свого братіка?

Дядько Євген не відповів Мартусі, тільки нахилився, поцілував її в голівку і мовчки вийшов з кімнати. Коли двері за ним зачинились, батько Богдана півголосом сказав:

— Так, і тіло Євгенового брата знайшли і поховали з почестю . . .

Діти мовчали, їм жаль стало і поляглих молодих студентів, і дядька Євгена.

Але батько бадьоро гукнув до них:

— Не сумуйте! А краще ніколи не забувайте про крутянських героїв і про день, коли вони згинули по-геройськи — про день 29-го січня 1918-го року.

Гімназія — середня школа (high school), після якої можна було вступити до університету; **матрос** — моряк (sailor).

РУКАВИЧКА

(Українська народна казка в обробці Наталі Забіли — Ілюстрації Віктора Цимбала)

По ялинку внучка з дідом йшли по лісі навмання. А за ними бігло слідом довговухе цуценя.

Задивилась, мабуть, внучка на ялинку, на сосну і вронила якось з ручки рукавичку хутряну.

Рукавичка
невеличка
на снігу собі лежить.
Раптом мишка
тишком-нишком
з нірки вилізла й біжить.

— Ну, й хатинка! Ну й дивинка! Відгукнися — хто тут є?

Тільки голосу з хатинки їй ніхто не подає.

Влізла мишка в рукавичку і сама в ній стала жить. Раптом зайчик - побігайчик з-під ялиночки біжить.

— Ну й хатинка! Ну й дивинка! Відгукнися — хто тут є?

— Є тут мишка - гострозубка. Ну, а ти хто? Що за гість?

— А я зайчик-побігайчик, довгі вуха, куций хвіст

Вліз і зайчик в рукавичку, стали вдвох у хаті жить. Раптом білка — стриб із гілки! Та по стежечці біжить.

— Ну й хатинка! Ну й дивинка! Відгукнися — хто тут є?

Чує білочка — з хатинки хтось їй голос подає:

— Є тут мишка-гострозубка, є тут зайчик — куций хвіст!

— А я білка — тепла шубка, я стрибати маю хист.

Влізла й білка в рукавичку, стали втрьох у хатці жить. Глянь-поглянь, аж то лисичка попід соснами біжить.

— Ну й хатинка! Ну й дивинка! Відгукнися — хто тут є?

Чує лиска — із хатинки хтось їй голос подає:

— Є тут мишка-гострозубка, є тут зайчик — куций хвіст, є тут білка — тепла шубка. Ну, а ти хто? Що за гість?

— Хто ж не зна мене, лисичку, і вигадливу й метку?

Влізла й лиска в рукавичку, примостилася в кутку.

Ще й кабан прибіг ікластий, і куниця, й їжачок. Ніде й яблуку упасти! Скільки сміху й балачок!

Рукавичка
невеличка
на снігу собі лежить.
А з барлогу
на дорогу
вийшов заспаний ведмідь.

Що за збòрище зібралось? Що за хата? Хто тут є? Хто здіймає сміх та галас, зовсім спати не дає?

— Є тут мишка-гострозубка, є тут зайчик — куций хвіст, є тут білка — тепла шубка, що стрибати має хист, ще й лисиця є, сестриця, і вигадлива й метка, є кабан, їжак, куниця. Ну, а це хто нас ляка?

— Я — ведмідь, я хочу спати, сміху жартів не люблю! Сяду я на вашу хату, всіх вас разом роздавлю!

Злий ведмідь гарчить, лютує, ломить всі кущі підряд. Що робити? Хто врятує переляканих звірят?..

А тим часом дід та внучка вже ялинку принесли. Та у внучки змерзла ручка, що аж зашпори зайшли.

— Рукавичка де ж поділась? Загубила!.. Ай-ай-ай! Побіжи, мій Бровку милий, рукавичку відшукай!

Песик дівчинку послухав, хвіст — угору, в землю ніс — і примчався скільки духу на те саме міце в ліс.

Рукавичка, як живая, ходить ходором, тремтить. А до неї підступає лютий велетень — ведмідь.

Як загавкав пес на нього — враз ведмідь оторопів, й без дороги до барлогу причвалав і — захропів.

Тут звірята всі зраділи, псові дякують вони, що прогнав ведмедя сміло, хоч який ведмідь страшний.

Каже песик: — Дуже прошу інше мешкання знайти. Треба дівчинці хорошій рукавичку віднести.

— А хіба ж це рукавичка?! — загукали всі. — Невже ?! В нас нема такої звички забирать собі чуже. Всі ми підемо з тобою рукавичку повернуть!

І веселою юрбою звірі вирушили в путь. До дівчатка за хвилинку рукавичку віднесли, і всі разом круг ялинки танцювати почали.

МАЛА БАЛЕРИНА З БОЛТОНУ

Ця маленька балерина, Марійка Б о л ю б а ш, живе з своїми батьками в Англії, в місті Болтоні. Там вона ходить до англійської та української школи, а в болтонськім Осередку Спілки Української Молоді є молодшою юначкою. Також з великим замилуванням учиться танців в англійській балетній школі та на курсах українських народних танців. Виступала три рази на телевізії у програмі показу юних талантів, а на українських концертах уже протягом кількох років захоплює глядачів своїми танцями. Під час перебування Його Блаженства Кир Йосифа в Англії належала до делеґації, що вітала нашого Первоієрарха квітами.

На світлині бачимо Марійку-балеринку під час танку.

Під час своїх танцювальних виступів на конкурсах юних балерин 9-річна Марійка здобула багато нагород-медаль: 38 золотих, 49 срібних і 35 бронзових, 8 чаш і дві спеціяльні нагороди-трофеї.

Марійка-балеринка біля стола, на якому стоять здобуті нею чаші-нагороди.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПРИСЛІВ'Я

Пташка красна своїм пір'ям, а людина знанням.
Не лінися рано вставати та змолоду більше знати.
Науки ні вода не затопить, ні вогонь не спалить.
Нема науки без муки.
Золотий час — юнацькі літа!

Олександер ЛОТОЦЬКИЙ-БІЛОУСЕНКО *Ілюстрації Михайла МИХАЛЕВИЧА*

ЛИСИЧКА СЕСТРИЧКА

24. ДВОБІЙ ІЗ САРНОЮ

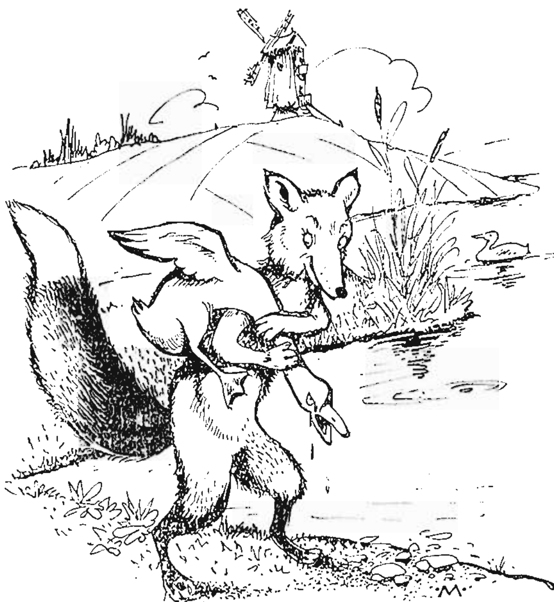
Бігла-бігла Лисичка-Сестричка, щоб не чути того досадливого глуму. Аж бачить — на великій галяві пасеться сарна з маленьким сарнятком. Тільки відійшло трохи сарнятко від мами, лисичка помалу та потихесеньку почала підсуватися до нього. Але обережна стара сарна зараз почула шелестіння, насторожила вуха й почала на всі боки оглядатися .Таки вглянула вона лисичку і стала між нею та своєю дитиною.

Бачить Лисичка-Сестричка, що не доступить звідси до сарнятка ,але й не показала, що вона до нього підступається. Піднялася та побігла в кущі, немовби й думки не має про нього. Та лиш опинилася в кущах, хутчій побігла, щоб зайти з другого кінця галяви, де паслося сарнятко. Знову почала тихенько на животі підсуватися до нього. От-от скочить! . . Але мати в той саме час стрибнула до лисиці й почала її боляче бити по голові, по шиї та по спині своїми маленькими та сильними ратичками. Лисичка перекинулася на спину, щоб оборонитися лапами та вхопити сарну зубами за ноги, але дістала кілька таких стусанів у живіт та в груди, що чимдуж схопилася та й побігла в кущі, залишивши й думку про смачну сарнину.

Втомлена, голодна, побита прилягла Лисичка-Сестричка під деревом, спочила трохи й почала шукати ягід. Знайшла кілька грибів, попалась їй і жабка. Покріпилась трохи, щоб з голоду не пропасти — але ж хіба то наїдок! Хіба такими ласощами ще мати її годувала. Згадала лисичка про ті ласощі — і так захотілося їй курятинки, качатинки чи гусятинки! І побігла вона знову в той бік, де село — до річки.

25. ОТАК ПИХА НЕ ОДНОМУ ГОЛОВУ СКРУТИЛА

Прибігла Лисичка-Сестричка до річки, бачить — плаває по воді качка. З берега її ніяк не дістати, а пускатися в воду за водяною птицею — то знов будуть від горобців насмішки. Углянувши лисицю, качка на саму середину річки виплила.

От, пускається лисичка на хитрощі.

— Качечко люба, — каже вона, — чого ти так далеко відплила? Маю тобі щось дуже пильне сказати.

— Кажи з берега! — відмовляє качка. — Мої вуха здалека ліпше чують.

— Коли ж, як я кричатиму, то інші почують, а про цю справу лише ти сама маєш знати.

— То прошу сюди, на чистовіддя, — сміється качка. — Тут нас ніхто не почує.

— Не маю часу до тебе плисти! — буркнула сердито лисичка. — У мене самої пильне діло.

Та й побігла нездобихом.

Біжить понад річку, все ближче до села, глип — на річці вже інша качка.

— Ні, — каже собі лисичка, — треба краще хитрувати — так, як моя мама хитрувала.

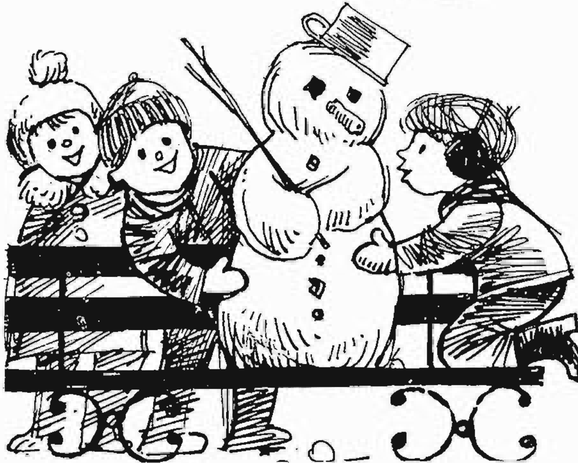
Підбігає ближче та й „добридень" каже.

— Здорові були! А що доброго скажете? — відказує цікава качка.

— Розказала б багато доброго, та ніколи, бо біжу за ділом. А чи не ви ота качечка, що, кажуть люди, нема від неї на ціле село кращої?

Вероніка ФІЛІНОВИЧ

СНІГОВИЙ ДІД

Не баріться поспішайте,
З снігу діда враз скачайте,
Носа з моркви устроміть,
Очі з вугликів зробіть,
А рум'янці — з буряка,
В руки дайте патика,
Не забудьте й капелюха,
Бо відмерзнуть в діда вуха.
Треба вуса ще додати,
Та не знати, звідки взяти:
Розберіть мітелку з рижу,
Буде вус навдивовижу!

Качати — тут: котити мокрий сніг, збиваючи його докупи; рум'янець — рожевий колір обличчя; мітелка — мала мітла (broom); навдивовижу — на велике здивування.

— Та може й я! — каже качка.

— То ходіть швидше за мною, бо так хочуть вас люди бачити. Ви ж у нас на ціле село славні!

Дурненька качечка, довго не думаючи, вискочила на берег, а лисичка її хап за шийку й понесла . . .

— Отак пиха не одному голову скрутила! — крякнула ворона, що все це з верби бачила.

Аж тепер лисичка добре поживилася. Поснідавши, побігла в ліс, знайшла стару печеру, де колись борсук жив, опорядила її та й лягла спочивати після всіх прикрощів, що їх зазнала.

(Продовження буде)

Пояснення-словничок: чистовіддя або чистовід — відкрита, глибока вода посередині плеса, не покрита водоростами (place on the river with clear water); нездобихом — з порожніми руками, без здобичі; пиха — зарозумілість, гординя (pompousness, arrogance, haughtiness); борсук — звірок (badger); комиш — водяна рослина (cane, rush, reed); шолопати — штовхати, обшукувати, клювати (to dig, to rummage).

РІЗДВЯНА ШАРАДА

3-ій і 1-ий склад має образ.

2-ий склад означає домашню тварину.

Цілість дає назву посуду, якого вживають у різдвяний час.

ЯКІ ЦЕ СЛОВА?

Б-г Пр-дв-чн-й н-р-д-вс-

Вставте голосні на місці рисок — дістанете початкові слова коляди, яку співаємо під час Різдвяних Свят.

ХРЕСТИКІВКА

х - - - - - Ріка на Лемківщині
х - - - - - Твір Івана Котляревського
х - - - - - Прилад до різьблення
х - - - - - Дівоче ім'я
х - - - - - Частина світу
х - - - - - Інакше — стяг

Букви на місці хрестиків дадуть назву місця, де народився Ісус Христос.

РІЗДВЯНА ЗАГАДКА

Гостя в нас не будь-яка:
Вся зелена і струнка,
Кольорові намиста,
А волосся золотисте,
Лямпочки горять іскристо . . .
Радо ми її вітаєм,
Пісню про Христа співаєм.

Б. Д.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК У ЧИСЛІ „ВЕСЕЛКИ" ЗА ГРУДЕНЬ 1973: ЗАГАДКИ-НЕДОМОВКИ: а) Річку. б) Сніг. ХТО ЦЕЙ МАЛЯР? Мороз. ЩО ЦЕ? а) Сніг. б) Сніг. ДИВНА ХАТКА: Рукавичка. МЕТАГРАМА: Кора-нора. ЗАГАДКА: Літак. ХТО ЦЕ? Вивірка (білка).

Правильні розгадки загадок з „Веселки" за вересень 73 прислав Левко Пясецький 6 років з Оттави, Канада.

СОН ІВАСЯ

Приснився Івасеві сон — смачний борщик, та не міг він його їсти, бо не мав ложки. На другий день, поки Івась ліг спати, сховав ложку під подушку. Та цієї ночі борщик йому не приснився . . .

Сценарій і текст: *Р. ЗАВАДОВИЧ*
Scenario and story: R. ZAVADOVYCH

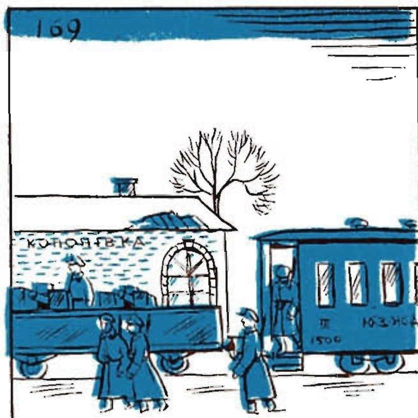
Ілюстрації: П. ХОЛОДНИЙ
Illustrations: P. CHOLODNY

БОГДАН-СІЧОВИЙ СТРІЛЕЦЬ
ІСТОРИЧНА КАЗКА

BOHDAN-SICHOVY STRILETS
UKRAINIAN TALE

РОЗДІЛ XIII: ФЕДОРОВА ЗДОБИЧ

CHAPTER XIII: FEDIR'S BOOTY

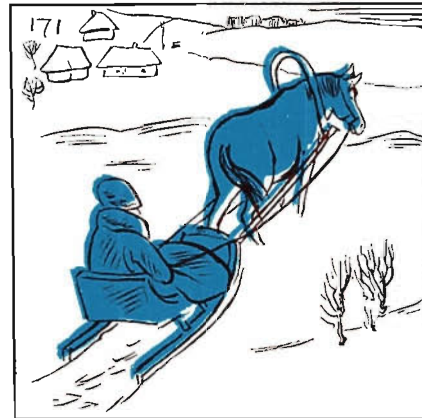
Старшина Січових Стрільців Богдан вирушив на чолі стрілецької чоти з „Чорними Гайдамаками" проти червоних москалів.

Bohdan, now an officer with the Sich Riflemen, led his detachment „Chorni Haidamaky" against the Red Russians.

Біля станції Кононівки Богдан наказав воякам окопатися.

Near the railroad station Kononivka, Bohdan ordered his men to dig in.

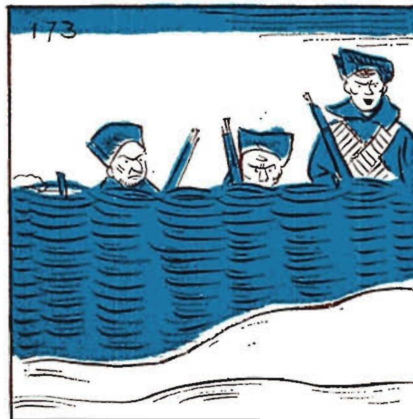
Передягнувшись за селянина, Богданів побратим Федір вирушив на розвідку.

Bohdan's friend, Fedir, disguised as a peasant, set out on a scouting mission.

На краю степового хутора Федір зупинився коло криниці напоїти коня.

Fedir stopped near a steppe hamlet to water his horse.

З-за тину висунулися три голови й пролунав хрипкий голос: — Стій, не ворушися!

Suddenly three heads appeared from behind the ledge and a hoarse voice ordered Fedir: „Stop, don't move".

— Звідки ти? Що везеш? — загукали червоні вояки, підходячи до Федора.

„Where are you from? What are you carrying?" shouted the Red soldiers as they approached Fedir.

(Продовження буде)
(To be continued)